

SZEBENYI Tamás

Tipológiai kísérlet egy ritka szarmata kori edénytípuson: a vörösre festett kerámia esete

Egyedi technológiai kialakításuk ellenére a vörösre festett edények a szarmata kerámia szakirodalmának kevésbé kutatott rétegét képviselik. Az elmúlt időkben, az általános darabszám növekedésével párhuzamosan, az edényformák spektrumának bővülése felhívta a figyelmet a római előképek jelentőségére, ami messze túlmutat a pecsételt darabok által hangsúlyozott közvetlen hatásokon.

Üllő 5–9. lelőhely kerámiaanyagában a vizsgált edénytípus összesen 296 töredéssel képviselteti magát, ami messze meghaladja a publikált leletanyagok által megbecsülhető átlagos előfordulás mértékét. Mindez egy zárt leletegyüttesen belül rendkívüli alkalmat biztosít egy tipológiai rendszer alapjainak letételéhez. Az azonosított formakincs legtöbb elemében a szarmata Barbaricumban római importból származó terra sigillata edényekhez kapcsolódik (pl. Drag. 33, illetve Drag. 37 típusok), ám talán azonosíthatók olyan részletek is, amelyek a helyi fazekasmesterek mögöttes gondolatvilágáról árulnak el további információkat (pl. a római előképek jellegzetességeinek kombinációja ugyanazon edénytípuson belül, illetve az eredeti formavilág barbár technológiai felkészültségre vagy ízlésvilágra utaló módosításai).

SZIGETI Anna

Temetkezések vizsgálata a Hajdúbagos/Cehăluț közösségek közép-Tisza-vidéki elterjedési területén

Viszonylag kis számban ismerünk a késő bronzkor első szakaszára keltezett Hajdúbagos/Cehăluț kerámiastílushoz köthető temetkezéseket, és azok is inkább szórványos leletek, semmint temetőkhöz kapcsolható sírok. Máig összesen két temetőrészletet tártak fel, mindkettőt a Közép-Tisza-vidéken, azonban csak a névadó lelőhelyet, Hajdúbagos–Daraboshegyet közölték, ahonnan 22 urnasírt ismerünk. Főként e feltárás eredményei alapján eddig kizárólag az urnás-hamvasztásos rítus szokását társították a Hajdúbagos/Cehăluț közösségekkel. Ezt a felvetést kérdőjelezte meg a Sárrétudvari határában talált hízó földi temető feltárása, ahol az urnasírok mellett csontvázas bronzkori temetkezések is napvilágot láttak. Egy szegedi szakdolgozat feldolgozta ugyan a bronzkori sírokat, de konklúzió nem született a korhasztásos sírok hovatartozását illetően. E sírok újraértékelése, majd az ismert Hajdúbagos/Cehăluț temetkezések dokumentációjának átvizsgálása vezetett ahhoz, hogy a felhívjam a figyelmet a Hajdúbagos/Cehăluț közösségek birituális temetkezési szokásaira.